

CONSORZI DA SCOLA SUMVITG-TRUN

NOVITADS DA SCOLA

ZERCLADUR 2022

Preziai geniturs, preziai interessai,

haveis Vus anflau Vossa lieur da Pastgas? Era sche Pastgas ein gia vargadas avon entgin temps, vegn beinenqual scolarA aunc a seregurdar dalla pausa prolungida aposta per la tscherca dalla lieur da Pastgas - mo ina da differentas acziuns simpaticas da nies parlament da scolarAs!

ScolarAs vid encurir igl igniv da Pastgas!

Sera familiara: Ina da biaras occurrenzas che han muncau ils davos onns. La superiura dil Consorzi ha envidau ils geniturs ad ina tala sera emplenida cun stuccas, musica, ina buna tscheina e moderaziun - ina sera divertenta ch'ei segir restada en buna memoria als geniturs.

Scola da skis ed ils gis da skis, ils viadis da scola ni las jamnas da project, la viseta dil Sontgaclau ni il curtin da traffic: El Consorzi marscha adina zatgei! Vuleis Vus saver dapli? Sin nossa pagina d'internet anfleis Vus adina puspei informaziuns actualas, termins ed era bialas fotografias da differentas occurrenzas – dei in sguard!

En quest'edizium vegn nies iert da scola presentaus ella part tematica. En in temps accumpignaus da malsegirtad sco uss, survegn l'autarchia puspei dapli atenziun. Il desideri dalla cultivaziun d'atgnas victualias crescha ed il nez dalla savida persuerter vegn pli cunscients. Pia in bien mument da rapportar da nies iert da scola.

Jeu giavischel a Vus e Vossas famiglias ina buna stad cun bia temps da recreaziun e sin bien seveser el proxim onn da scola!

Salids cordials

Erica Cavegn-Pfister

Presidenta dil Cussegl da scola

Niev reglament d'absenzas

Il reglament vertent d'absenzas ei ius en vigur cun l'entschatta dil Consorzi. Beinenqual caussa ei semidada dapi lu aschia ch'ei ha fatg basegns da surluvrar quei reglament.

Il nivel reglament se basa sco siu antecessur sin la lescha da scola cantunala e sin las directivas concernent absenzas, congedi e dispensaziun dall'instrucziun dil Departament d'educaziun, cultura e protecziun digl ambient dil Grischun. Da basa dat ei absenzas a cuorta ed absenzas a liunga vesta. Tut tenor cass basegna ei u ina *damonda* per retscheiver ina lubientscha per l'absenza ni sulettamein in'*orientaziun*. Las tabellas el reglament dattan ina survesta dils differents cass, regleschan tgei ch'ei da far sin mintga scalem e tgi ch'ei responsabels.

En quei connex vuless jeu bugen aunc inaga far attents ch'il Consorzi praticescha buc ils aschinumnai gis da jocher. Tals gis san tenor lescha vegni purschi d'ina scola, ein denton buc obligatoris.

Messa da scola - co vinavon?

Miez zercladur ei sederasau la curella ch'il Cussegl da scola hagi scumandau las messas da scola. Differentas circumstanziass sventireivlas han menau a quella informaziun che corrispunda denton buc alla verdat. Sin basa da quei schabetg ei il Cussegl da scola denton sedaus giu cun la damonda dallas messas da scola.

La constituiziun cantunala dil cantun Grischun prescriba che l'instrucziun en scolas popularas duei haver ina basa cristiana humanistica, ch'ella seigi confessiunalmein e politicamein neutrala e marcada da toleranza. La lescha da scola va aunc in tec pli profund e gi: "Resguardond las atgnadads linguisticas e culturalas da la communitad ch'ei sa svilupadas en il decurs da l'istorgia, samenta la scola populara d'educar las scolaras ed ils scolars ad ina tenuta che s'orientescha vi da valurs cristianas, umanisticas e democraticas." (art. 2 lescha da scola GR)

Buc il davos reglescha la constituiziun federala la libertad da cardientscha e cunscienza aschia, che "Nagin na dastga vegnir sfurzà da sa participar ad ina cuminanza religiosa u d'appartegnair ad ina tala, d'ademplier in'acziun religiosa u da suandar ina instrucziun religiosa." (art. 15 constituiziun federala)

Sin basa dalla constituiziun cantunala e dalla lescha da scola dil cantun Grischun ein messas da scola all'entschatta ed alla fin digl onn da scola en nies intschess pia segir e franc giustificadas. Sin basa dalla constituiziun federala astga la scola denton buc obligar ni scolars ni scolasts ad ina participaziun.

Aschia ha il Cussegl da scola deciduu d'entscheiver e calar mintg'onn da scola cun ina messa da scola che ha liug duront il temps d'instrucziun. L'organisaziun da tala ei caussa dils catechets e dalla pleiv. Scolars che visetan buca la messa da scola ein obligai da s'annunziar personalmein ni entras ils geniturs tier lur persuna d'instrucziun da classa e vegnan occupai duront quei temps en scola.

CONSORZI DA SCOLA SUMVITG-TRUN

NOVITADS DA SCOLA

ACTUALITADS

Hubert Venzin dat adia

Durant buca meins che 9 onns ei Hubert Venzin staus fideivel catechet el Consorzi, nua ch'el ha instruiu ils scolars primars en casa da scola a Rabius e Trun. Ussa denton dat el adia per entrar en la bein meritada pensiun. Nus engraziein ad el per tut il prestau e giavischein ad el tut il bien per la proxima fasa dalla veta!

Affons fugitivs dall'Ucraina - informaziuns digl inspectorat

Uffants da famiglias cun basegn da protecziun cun il status da protecziun S che prendan dimora privat en ina vischnanca dal chantun grischun, frequentan la scola tenor art. 11 da la lescha da scola en quella vischnanca, en la quala els han – cun il consentiment da las persunas cun la pussanza dals geniturs – dimora permanenta. Tenor lescha da scola ha la scola populara publica l'incumbensa dad integrar ils uffants da l'Ucraina linguisticamain e socialmain. L'integraziun linguistica succeda tenor programs da scola per promover specificamain la lingua da scola.

Per il mument èn circa 100 scolaras e scolars scolarisads en il chantun (stan 13-04-2022). Sin fundament dad iniziativas privatas han insaquantas scolas u purtaders da scola grondas bregias da scolarisar il grond dumber d'uffants. Per evitar memia gronda pressiu sin persunas che porschan protecziun, sin talas che tschertgan protecziun e sin vischnancas, fa il chantun attent che persunas privatas che planiseschan l'entrada en il pajais ed il piazzament da famiglias grondas e gruppas cun dapli che 10 persunas duajan urgentamain coordinar talas acziuns cun las autoritads chantunalas.

Ord igl Info 5 2021/22 digl inspectorat da scola Grischun

Il Consorzi sepresenta: Iris Nwachukwu - persuna d'instrucziun dil fatg

Oriunda sundel jeu da Mustér. Dapi che jeu lavurel en vischnaunca, habiteschel jeu a Rabius. Per saver daventar scolasta da lavur, tener casa e gimnastica, hiel jeu frequentau 5 onns la Scola da dunnas a Cuera. Avon paucs onns hiel jeu giu la pusseivladad da sescolar pil rom art figurativ. Dapi 21 onns instrueschel jeu ella vischnaunca da Sumvitg. All'entschatta dalla fusiun dalla scola da Sumvitg e Trun hiel jeu lu era dau scola a scolars dil 2. ciclus da Trun. Durant in onn hiel jeu instruiu a Trun.

Per mei eis ei adina interessant d'astgar luvrar ensemen cun affons da tuttas vegliadetgnas. Tier ils pigns eis ei bi da veser il grond svilup ch'els fan ed aunc pli biala ei lur motivaziun per pintgas caussas ch'els vegnan tuttenina da far. Tier ils gronds scolars observel bugen lur fascinaziun da saver realisar pli gronds objects ed esser creativs. Jeu sun fetg satisfatga d'astgar instruir ils roms da moviment e sport, art textil e tecnic sco era art figurativ. Quei ein ils roms ch'jeu vevel gia d'affon il pli bugen. Jeu sun bugen creativa e lavurel fetg bugen culs affons individualmein. Ina buna relaziun tier gl'affon ei fetg impurtonta, senza quella va ei buca da luvrar bein ensemen.

Iert da scola - provediment autonom

Mintg'onn mein nus dalla tschun- e sisavla classa da Trun sis tochen otg suentermiezdis a luvrar en nies iert da classa che sesanfla giu sper la staziun dil tren.

Igl atun suenter che la scola ha entschiet - raccoltar e semtgar igl iert pigl unviern; la primavera - sluccar il terren, zerclar e semnar. Quei ei il ciclus da nies iert. Mo quei ei sempel da dir, denton davostier schai ina immens gronda lavur, per ch'ins sappi raccoltar fretgs, jarvas e legums duront la stad ed igl atun.

L'Edith, nies maun dretg tier nossas lavurs en iert, ei adina cheu sch'ins drova ella. Dad ella havein nus era empriu d'enconuscher novs uaffens e co ins lavura cun quels. Tgei che nus semnein e plantein decidin nus ensemen cun ella.

Igl atun ha ei buca dau ina gronda raccolta, tuttina ha ei tunschiu per entgins truffels, rieblas, pulenta, bliuschas, ravas, randas, bagueos e treis zetgas cun las qualas nus havein fatg en scola cun agid dalla scolasta Ruth duas suppas fetg gustusas. La davosa lavur igl atun ei stada da semtgar igl iert pigl unviern. L'emprema ga che nus essan stai la primavera en iert veseva ei ora fetg caotic. Tier l'emprema egliada havein nus tertgau che nus vegnien mai a fin, denton eis ei lu vegniu plaun e plat meglier. Suenter haver giu zerclau tut havein nus saviu entscheiver a

semnar in pèr caussas sco per exempel graun. Quel havein nus semnau sut il moto – provediment autonom. Il zerclar ei ina lavur stentusa, mo quei sto era esser.

Il pli bi mument quitein nus cura che nus savein morder en nies agen fretg ni legum.

Uonn ha ei dau in tup incap – ina malcapientscha. L'Edith haveva mirau cun enzatgi ch'il pastg vegni segaus. Deplorablamein ha quella persuna era segau il graun che nus havevan giu semnau e ch'era gest vid catschar.

La davosa ga che nus essan stai en nies iert ha l'Edith priu cun ella paun, pischada, sal, sirup e flurs da suitga. El sirup e sin las talgias da paun cun pischada havein nus mess differentas jarvas ord nies iert. Quei ei stau ina biala finiziun da nossas lavurs en nies iert.

Text dils scolars dalla 5./6. classa Trun

CONSORZI DA SCOLA SUMVITG-TRUN

NOVITADS DA SCOLA

INFORMAZIUNS

Adattaziun vacanzas da primavera

Las vacanzas en las scolas da nossa regiun securarclan per gronda part. Naven dil proxim onn da scola vegnin nus a s'adattar allas scolas da Mustér e da Lumnezia. Aschia vulein nus possibilitar a famiglias cun affons en differentas scolas, ni era a parents ed amitgs da differentas vischnauncas da saver passentar lur vacanzas communablamein.

Termins

16 d'uost	entschatta digl onn da scola 2022/23
8 da settember	controlla entras la dentista
14 da settember	di da romontsch (scolarAs han liber)
10-21 d'october	vacanzas d'atun

Il gliendisgis dall'jamna 33, l'emprema jamna da scola croda uonn sin ils 15 d'uost ed aschia sin Nossadunna d'uost, in firau regional. Per quei motiv entscheiva igl onn da scola 2022/23 per ina ga in margis enstagl d'in gliendisgis.

Contacts

Ils meinapartiziuns ein contonschibels suandontamein:

- *Salvatore Staglianò*
gliendisgis dallas 15:00 - 16:00 uras telefonicamein sut 081 936 33 04,
ni adina per mail sup.meinapartiziun@scolasumvitgtrun.ch
- *André Walther*
gliendisgis dallas 15:00 - 16:00 uras telefonicamein sut 081 936 33 04,
ni adina per mail pt.meinapartiziun@scolasumvitgtrun.ch
- *Leci Jacomet*
gliendisgis dallas 15:00 - 16:00 uras telefonicamein sut 081 943 17 11,
ni adina per mail pr.meinapartiziun@scolasumvitgtrun.ch

L'administraziun dil Consorzi da scola anfleis Vus ella casa da scola a Trun. Las uras da spurtegl ein per regla sco suonda:

gliendisgis:	08:00 - 12:00 e 13:30-16:00
gievgia:	08:00 - 12:00 e 13:30-16:00

Tier absenzas da scolarAs muort maldispostadads astgeis Vus bugen tschintschar a nus sin pindella sut il numer 081 936 33 04.

Las proximas novitads da scola cumparan igl uost!